
Informe sobre la representació històrica del Tractat d'Almizra

Autor: Comissió de Promoció Cultural
Coordinadors: Vicente Ferrero i Jesús Huguet
Aprovació: Ple de 25 de gener de 2010

Antecedents

Amb data 19 d'octubre de 2009, registre d'entrada num. 983, va tindre entrada en el Consell Valencià de Cultura un escrit del Sr. Romà Francés, president de l'Associació Cultural Patronat del Tractat d'Almizra, en el que sol·licitava un informe sobre la celebració i representació que cada any es celebra en el municipi del Camp de Mirra, informe en el que el C.V.C. considerara els possibles reconeixements que la representació podria assolir.

La petició de l'associació es traslladà a la Comissió de Promoció (registre d'eixida 566) que encarrega al seu membre Sr. Huguet Pascual la realització de informe escaient. El Sr. Huguet Pascual, tot i saber el lligam artístic i sentimental que el membre del C.V.C. senyor Ferrero Molina té amb l'esdeveniment, proposà que a pesar de no pertànyer a la Comissió de Promoció també es convidara al Sr. Ferrero a col·laborar en la redacció de l'informe, cosa que s'accepta unànimement i que l'interessat assumeix.

El Tractat d'Almizra (Almizra) i la representació actual

El 26 de març de 1244 el rei d'Aragó, Jaume I, i l'infant Alfons de Castella, en nom de la Corona castellana, signaren un pacte pel qual s'acordava que la línia Biar-Busot-la Vila Joiosa marcaria els límits de la conquesta de cadascun dels dos regnes, deixant el sud per a la castellana. Aquest pacte s'originà per que els tractats anteriors (Udilé i Cazorla) s'estaven incomplint constantment.

El Tractat es signà en un lloc on actualment està situat el municipi del Camp de Mirra i on avui un monument, erigit en 1977, recorda l'efemèride. El lloc, antigament conegut com Almizra o Almizra, no ofereix dubtes i així ho certificà la Real Academia de la Historia que en 1926 ho confirmà textualment: "...El actual

ayuntamiento de Campo de Mirra, se corresponde.....con la antigua población de Almiçra.....La sucinta relación que de la historia de este pueblo queda hecha, demuestra ser el acontecimiento más importante ocurrido en el mismo la paz firmada entre Jaime I de Aragón y su yerno Don Alfonso de Castilla, tratado que fue suscrito y concertado en el castillo de Almisra”.

Des de fa trenta-cinc anys, tots els 25 d'agost durant les festes patronals, el poble del Camp de Mirra representa l'efemèride amb una escenificació sota el títol de “Tractat d'Almisrà”.

Un grup aproximat de quaranta actors no professionals, veïns del poble i integrats en el Patronat del Tractat d'Almisrà, rememoren a la plaça, a les portes de l'església de sant Bartomeu, el fet històric.

Potser ningú imaginava en 1976, quan s'inicià la representació, que aquella escenificació històrica es convertira en un referent local, comarcal i encara nacional, esdevenint una mostra de teatre històric transcendent per tots els valencians. Fins i tot estrangers s'han acostat al municipi per tal de contemplar un recordatori d'un dels fets més importants de la vida de Jaume I. El rei, al *Llibre dels feyts*, detalla amb profunditat totes les vessants i negociacions que conduïren al pacte, la qual cosa permeté a Francesc González Mollà, escriptor de Biar, i posteriorment als historiadors i professors universitaris Salvador Doménech, Josep Guia i Maria Conca, bastir el text de la funció.

Les aportacions musicals (de Matilde Salvador a José Albero Francés), amb la contibució de grups musicals i de danses (Villena, Petrer, Castelló de la Plana, Biar, la Todolella, Ontinyent o Bocairent), així com la incorporació d'elements plàstics (escenografia, vestuari, cartells, ceràmica, dissenys,...) d'artistes com Manolo Boix, Vicente Ferrero, Antoni Miró, Pedro Marco, Pepe Navarro, Miguel Mestre, J. Miguel Juan, J. Luís Estanislao o Rafael Ballester, donen una dimensió artística i popular que excedeix al d'una simple recreació més o menys escaient.

A partir de la representació anual diverses publicacions universitàries han recuperat com objecte d'estudi el Tractat i la seua transcendència.

Des del primer moment diverses institucions (Generalitat, Diputació Prov. d'Alacant, municipis del voltant, universitats, ...) han manifestat i recolzat un acte que s'ha convertit en fonament del sentiment identitari i històric d'un territori.

Conclusions

1) El Consell Valencià de Cultura considera que la representació anual coneguda com *el Tractat d'Almisrà* és una celebració destacada en la recordança de la història valenciana, raó per la qual manifesta la necessitat de donar-li tot el suport legal del que es mereixedor.

2) Tot i l'existència d'un Patronat del Tractat d'Almisrà caldria per les autoritats municipals del Camp de Mirra que, juntament amb el Patronat, iniciaren el procediment per declarar la teatralització Be de Rellevància Local i, posteriorment, es dirigiren a la Conselleria de Cultura i Esports per jutjar la conveniència de la declaració com Bé d'Interés Cultural Immaterial.

3) Donat el protagonisme popular i la dimensió supramunicipal de l'acte també seria convenient que l'ajuntament del Camp de Mirra es dirigira a la Conselleria de Turisme per tal de sol.licitar la declaració com Festa d'Interés Turístic (dins l'àmbit autonòmic).

4) Aquest informe es lliurarà al Patronat del Tractat d'Almisrà (associació peticionària), a l'Ajuntament del Camp de Mirra, a la Conselleria de Cultura i Esports, a la Conselleria de Turisme, a la Diputació d'Alacant, i a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.